

ՄԵՐ ՅՈԹԵԼԵԱՆՔ

Երեկուանից արդէն բացուել և սկսուել է Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի կարգադրութեամբ, ամեն տեղ, հայութեան բոլոր շրջաններում, 1500-ամեայ տառերի դիւտի և 400-ամեայ հայ տպագրութեան համազգային բաղաքակրթական մեծ տօնը—յօթելեանը, եկեղեցական և գպրոցական հանդէսներով։

Խորհրդաւոր կարգադրութեամբ յօթելեանական տարի է նշանակուած 1912 թուի հոկտ. 13-ից մինչև 1913 թուի հոկտ. 12-ը, ուրեմն մի ամբողջ տարի, որի ընթացքում պէտք է կազմակերպուին գպրոցներում և աղդային հաստատութիւնների մէջ երեկոյթներ, ցերեկոյթներ, համերգներ, գասախոսութիւններ ժողովրդի և աշակերտութեան համար, այլև պէտք է կատարուեն ճանապարհորդութիւններ դէպի Օշական, ուր գտնւում է սուրբ Մեսրոպի գերեզմանը։

Առ մի խելացի, հեռատես և նպատակայարմար կարգադրութիւն է, որով արդէն ամեն մի առարկութիւն, պատճառաբանութիւն և տըրտունչ չքանում են մէջտեղից, և միութեան ու համերաշխ գործելու ուղին համուած է։

Մի տարին բաւական միջոց է մտածելու, ժողովներ անելու, յօթելեանական մասնաժողովներ կազմելու և ծրագիրներ մշակելու համար, թէ ինչպէս կարելի կլինի յաւերժացնել այդ աղդային պատմական մեծ տօնը մի բարենպատակ ձեռնարկութեամբ։

Յօթելեանական տարուայ ընթացքում հայութեան բոլոր շրջաններում տեղի է ունենալու ժողովարարութիւն և դրամական նուիրատութիւններ ս. Սինօդի միջոցով յօդուտ գպրոցական ֆօնդի, որի համար թուլտութիւնն արդէն սուացուած է Կովկասի Փոխարքայից մի տարի ժամանակով։

Յօթելեանական տարին ֆակուելու է 1913 թ. հոկտ. 12-ին ս. Թարգմանչաց տօնին ս. Էջմիածնում աղդային հաստատութիւնների ներկայացուցիչների մասնակցութեամբ։

Ողջունելով յօթելեանական տօնի բացումը՝ մենք ի սրտէ ցանկանում ենք յաջողութիւն և հրաւէր ենք կարող ամբողջ հայութեան՝ առանց

դաւանանքի խորութեան մասնակցել այդ հաղգային բաղաքակրթական մեծ տանակառութեանը հաճութեամբ և նուիրաբերութեամբ։

ԵՐԿՈՒ ՏԱՐԲԵՐ ՑՐՑՈՒԽՆՁՆԵՐ

V

Թիւրքահայերի դատը արդար դատէւ նորդար գործը պէտք է անարատ ձեռքբեր կատարել Ի՞նչ հարկ կայ դիմել ստի, կեզծիք կուանչոցների, երբ պարդ ու անսպածոյն բացատրութիւնը աւելի համոզեցուցիչ է թիւրքահայի դատի համար։

Եթէ թիւրքահայերի դատի պաշտպանութիւնները իրեն՝ տառապող ժողովրդին, նա անպանոյն բացատրութիւններով կը համոզէր՝ որով պէտք է։ Բայց այդ դատը իր ձեռքն է առ հայ մտաւորական և ինտելիգենտ դասակարգը և գործել է ու շարունակում է գործ դիւնագիտօրէն, պօլիտիկայով, —այսինքն ինչը ըն զու տալով, ըստ ժողովրդական բացատրութեան։

Ազգին առաջնորդող դասակարգը միաւոր կարծում է, թէ իր պօլիտիկայով կարող նրեւ մէկին խարել, նա կարծում է, թէ մեծադղորդ բաղադրներով, տրաունչներով, լրագրուակն զայրոյթներով կարող է վախեցնել թիւրքիային և մանաւանդ կարող է խարել եւրոպական պետութիւններին։

Ի՞նչ միտք ունի կոկորդ պատելու չաղաղակ բարձրացնել, աշխարհի ամեն անինի վայնասուն տարածել, ամեն օր լրադրների մէխացոր տառերով ու տասնեակ վերնադիրներոնիչ արձակել թէ «կոտորեցին, քանդեցին, ապնեցին, թալանեցին, հրդեհեցին, սրախոխող սրին, օգնեցիք, աղատեցէք, ճար ու իլլաջ արեք...» եւ այս՝ օքը-օքին, ամեն լրագրում, ամեն տէ

Հայ մտաւորական—ինտելիգենտ դասակարգ կարծում է, թէ եւրոպայում պետականարդիկ աւելի յիմար են, քան թէ իրենք՝ աղդային առաջնորդները, այդ է պատճառը միերջնների վայնասունների։ Ազգի առաջնորդները երկար տարիներ այն մոլորութեան մէին, թէ Բալկանեան քրիստոնեանները գեր